

II. Vatikáni Zsinat

PERFECTAE CARITATIS

Határozat a szerzetesi élet korszerű megújításáról

1965. október 28.

A fordítás alapjául szolgált: Concilium Oecumenicum Vaticanum Secundum: *Decretum de accomodata renovatione vitae religiosae Perfectae caritatis. Sessio VII, 28 oct. 1965, in AAS 58 (1966) 702–712.*

Fordította: Hevenes János SJ

A fordítást az eredetivel egybevetette: Diós István és Vanyó László

Pál püspök, Isten szolgáinak szolgája a zsinati atyákkal együtt örök emlékezetül.

[Előszó]

1. A szentséges zsinat a *Lumen gentium* kezdetű konstitúciójában már elmondta, hogy az evangéliumi tanácsok követése – mint törekvés a tökéletes szeretetre – az isteni Mester tanításából és példájából ered, és nagyon kifejező jele a mennyek országának. Most pedig azoknak az intézményeknek életével és fegyelmével akar foglalkozni, melyeknek tagjai szüzességet, szegénységet és engedelmességet fogadtak, és a kornak megfelelően akar gondoskodni szükségleteikről.

Az egyházban kezdettől fogva voltak férfiak és nők, akik az evangéliumi tanácsok megtartásával nagyobb szabadsággal akarták követni és szorosabban akarták utánozni Krisztust, s a maguk módján Istennek szentelt életet éltek; közülük sokan a Szentlélek indítására magányos remeteségbe vonultak, vagy szerzetes családokat alapítottak, melyeket az egyház a maga tekintélyével szívesen elfogadott és jóváhagyott. Így az isteni tanácsból a szerzetes csoportok csodálatos változatossága nőtt ki, melyek nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy az egyház ne csak minden jócselekedetre (vö. 2Tim 3,17) és a Krisztus testét építő szolgálatra legyen kész (vö. Ef 4,12), hanem a gyermekei által birtokolt különféle adományoktól ékes is legyen, mint a vőlegénynek felékesített menyasszony (vö. Jel 21,2), és általa nyilvánuljon ki Isten sokféle bölcsessége (vö. Ef 3,10).

Az adományok gazdag sokféleségében mindazok, akiket Isten az evangéliumi tanácsok megvalósítására hív, e tanácsok iránti hűségben egész különlegesen az Úrnak szentelik magukat, és követik Krisztust, aki szűzen, szegényen (vö. Mt 8,20; Lk 9,58) és engedelmesen egészen a kereszthalálig (vö. Fil 2,8) megváltotta és megszentelte az embert. Így a Szentlélek által a szívükbe árasztott szeretettől hajtva (vö. Róm 5,5) egyre inkább Krisztusért és az ő testéért, az egyházért élnek (vö. Kol 1,24), s minél inkább Krisztushoz kapcsolódnak egész életüket átfogó odaadásukkal, annál bőségesebb lesz az egyház élete és termékenyebb az apostolkodása.

Annak érdekében, hogy az evangéliumi tanácsokra tett fogadalmakkal megszentelt élet nagy értéke és el nem hanyagolható feladata a jelen körülmények között egyre jobban javára váljon az egyháznak, e szent zsinat a következőket határozta; de határozatai csak általános elvek a szerzetek és – sajátos jellegük fenntartásával – a fogadalom nélküli közösségek s a világi intézmények számára. A részletes szabályokat a zsinat után az illetékes tekintélyeknek kell megfogalmazniuk.

[A korszerűsítés alapelvei]

2. A szerzetesi élet korszerű megújítása magában foglalja egyrészt az állandó visszatérést minden keresztény élet forrásaihoz és az intézmény eredeti szellemiségéhez, másrészt az intézmény alkalmazkodását a kor megváltozott körülményeihez. E megújítást a Szentlélek hatása és az egyház vezetése alatt a következő elveknek megfelelően kell előmozdítani:

a) Mivel a szerzetesi élet legfőbb szabálya az evangéliumban bemutatott Krisztus-követés, ezt tekintse minden intézmény legfőbb regulájának.

b) Az egyház javára szolgál, hogy minden intézménynek megvan a maga sajátos jellege és feladata. Ezért hitelesen meg kell ismerni és meg kell őrizni az alapítók

szellemét és sajátos célkitűzéseit, valamint az egészséges hagyományokat, melyek együtt alkotják minden intézmény örökségét.

c) Minden intézmény vegyen részt az egyház életében, és szentírási, liturgikus, dogmatikus, lelkipásztori, ökumenikus, missziós és szociális stb. kezdeményezéseit és célkitűzéseit jellegének megfelelően tegye magáévá és támogassa.

d) Az intézmények segítsék elő, hogy tagjaik megfelelő ismereteket szerezhessenek az emberek és korunk állapotáról és az egyház szükségleteiről, hogy a hit fényénél bölcs ítéletet alkotva a világ mai helyzetéről és apostoli buzgóságtól hevítve jobban tudjanak segíteni az embereknek.

e) Mivel a szerzetesi élet mindenekelőtt arra van rendelve, hogy a szerzetesek az evangéliumi tanácsokra tett fogadalmak által Krisztust kövessék és Istennel egyesüljenek, nagyon komolyan megfontolandó, hogy a kor viszonyaihoz való legtökéletesebb alkalmazkodás sem lesz eredményes, ha nem lelki megújulásból fakad, amelynek első helyet kell biztosítani még a külső tevékenységben is.

[Gyakorlati szempontok]

3. Az élet, az imádság és a tevékenység rendje – mindenütt, de főleg a missziós területeken, és minden szerzet jellegének megfelelően – alkalmazkodjék a szerzetesek fizikai és lelki adottságaihoz, az apostolkodás szükségleteihez, a kultúra igényeihez, a társadalmi és gazdasági körülményekhez.

Ugyanezen szempontok alapján felül kell vizsgálni az intézmények vezetését is.

Ezért a konstitúciókat, „direktóriumokat”, a szokás-, szertartás- és imádságos könyveket, s minden ilyen jellegű törvénykönyvet vizsgáljanak meg, s az elavult előírásokat törölve alkalmazzák e szent zsinat okmányaihoz.

[Mindenkori közreműködése]

4. A megújulás és a helyes alkalmazkodás csak akkor lesz eredményes, ha az intézmény minden tagja részt vesz benne.

Csak az illetékes hatóság adhat helyt a szükséges és okosan végrehajtott kísérleteknek, adhat ki szabályokat és hozhat törvényeket a korszerű megújulásról, s megkérve a Szentszék vagy a helyi ordinárius jóváhagyását, amennyiben a jog szabályai szerint szükséges. Az előjárók olyan kérdésekben, amelyek az intézmény minden tagjára vonatkoznak, alkalmas módon kérjék ki a tagok véleményét, s hallgassák meg őket.

A női kolostorok korszerűsítése dolgában tanácsot és véleményt a kolostorszövetségektől vagy más törvényesen összehívott gyűléstől is lehet kérni.

Azt azonban senki ne feledje, hogy a megújulás inkább a regula és a konstitúció gondosabb megtartásától, mint a törvények szaporításától remélhető.

[A szerzetesség lényege]

5. Bármely intézményben elsősorban azt tudatosítsák a tagok, hogy az evangéliumi tanácsokra tett fogadalommal Isten hívására feleltek, hogy ne csak a bűnnek haljanak meg (vö. Róm 6,11), hanem lemondva a világról, egyedül Istennek éljenek. Ugyanis egész életüket az ő szolgálatára adták oda, ami egy – mélyen a keresztségi

megszenteltségben gyökerező és azt teljesebben kifejező – sajátos megszenteltséget hoz létre.

Mivel pedig önátadásukat az egyház elfogadta, legyenek tudatában, hogy az egyház szolgálatára is elkötelezték magukat.

Isten szolgálatának kell serkentenie és erősítenie őket az erények – főleg az aláztosság és engedelmesség, a lelki erősség és a tisztaság – gyakorlásában, melyekkel részesednek Krisztus önküresítésében (vö. Fil 2,7-8) és az ő Lélekben élt életében (vö. Róm 8,1-13).

A szerzetesek tehát, fogadalmukhoz híven, mindent elhagyva Krisztusért (vö. Mk 10,28) őt kövessék (vö. Mt 19,21) mint az egy szükségeset (vö. Lk 10,42), s az ő szavait hallgatva (vö. Lk 10,39) csak azzal törődjenek, ami az övé (vö. 1Kor 7,32).

Ezért bármely intézmény tagjai – mindenekelőtt és egyedül Istent keresvén – a kontemplációt, mellyel szívvel-lélekkel hozzá kapcsolódnak, kössék össze az apostoli szeretettel, mellyel a Megváltó művéhez csatlakoznak és Isten országát akarják terjeszteni.

[A lelki élet]

6. Akik fogadalmat tettek az evangéliumi tanácsokra, a bennünket előbb szerető Istent (vö. 1Jn 4,10) mindennél jobban keressék és szeressék, és minden körülmények között a Krisztussal együtt Istenben elrejtett életet (vö. Kol 3,3) ápolják, melyből a felebaráti szeretet fakad és erőt merít a világ üdvösségére és az egyház épülésére. Ez a szeretet élteti és vezérli az evangéliumi tanácsok gyakorlását is.

Ezért az intézmények tagjai az imádságos lelkületet és magát az imádságot – a keresztény lelkiesség hiteles forrásaiból merítve – állandó törekvéssel ápolják. Elsősorban a Szentírás legyen minden nap a kezükben, hogy az isteni írások olvasása és az azokon való elmélkedés által megszerezzék „Jézus Krisztus fönséges ismeretét” (Fil 3,8). A szent liturgiát – főként a legszentebb eucharisziát – szívvel és ajkukkal az egyház szándéka szerint végezzék, és e bőséges forrásból táplálják lelki életüket.

Így az isteni törvény és a szent oltár asztaláról táplálkozva testvériesen szeressék Krisztus tagjait, gyermeki lélekkel tiszteljék és szeressék a lelkipásztorokat; egyre inkább éljenek és érezzenek együtt az egyházzal, és teljesen adják oda magukat küldetésének.

[A szemlélődő szerzetek]

7. Azok az intézmények, melyek annyira a szemlélődésre vannak rendelve, hogy tagjai magányban és teljes hallgatásban, szüntelen imádságban és vezeklésben csak Istennek élnek, Krisztus misztikus testében, melyben „nem minden tagnak ugyanaz a feladata” (Róm 12,4), mindig kiemelkedő helyet foglalnak el, bármennyire sürgető is a külső, apostoli tevékenység. Felajánlják ugyanis Istennek a dicséret áldozatát, Isten népét pedig az életszentség bőséges gyümölcseivel gazdagítják, példájukkal serkentik és titokzatos apostoli erővel gyarapítják. Ezért az egyház ékességei és a mennyei kegyelem forrásai ők. Életüket a korszerű megújulás fentebbi elvei alapján vizsgálják meg, de szentül őrizték világtól való elvonultságukat és szemlélődő életük sajátos gyakorlatait.

[Az aktív szerzetek]

8. Nagyon sok papi és laikus intézmény van az egyházban, melyek apostoli tevékenységet folytatnak és a nekik juttatott kegyelemnek megfelelően különböző ajándékok – a szolgálat, a tanítás, a buzdítás, a segítségnyújtás, az irgalmasság (vö. Róm 12,5–8) – hordozói. „A lelki adományok ugyan különfélék, de a Lélek ugyanaz” (1Kor 12,4).

Ezekben az intézményekben a szerzetesi élet természetéhez tartozik a karitatív és apostoli tevékenység, mint az egyház által rájuk bízott és az ő nevében gyakorolt szent szolgálat és szeretettevékenység. Éppen ezért a tagok szerzetesi életét apostoli lelkület hassa át, ugyanakkor apostoli tevékenységüket a szerzetesi lelkület határozza meg. Hogy tehát elsősorban arra a meghívásra válaszoljanak, amely Krisztus követésére szólítja őket és tagjaiban magának Krisztusnak szolgáljanak, apostoli tevékenységüknek nagyon bensőséges Krisztus-kapcsolatból kell fakadnia. Így az Isten és a felebarát iránti szeretetük is erősödni fog.

Ezek az intézmények tehát szokásaikat és fegyelmiüket hangolják össze apostoli tevékenységükkel. Mivel pedig az apostolkodó szerzetesi élet nagyon sok formát tud ölteni, a korszerű megújulásnál tekintettel kell lenni a különbségekre, és megfelelő eszközökkel támogatni kell a tagok Krisztust szolgáló életét.

[Monasztikus intézmények]

9. Mind keleten, mind nyugaton a maga eredeti szellemében hűségesen őrizték meg és virágoztassák fel a monasztikus élet tiszteletreméltó intézményét, mely a századok hosszú során át nagy érdemeket szerzett az egyház és a társadalom szolgálatában. A monasztikus szerzetesek fő feladata, hogy az isteni Fölség színe előtt alázas és nemes szolgálatot teljesítsenek a monostor falain belül, akár úgy, hogy rejtett étellel egészen az istentiszteletnek szentelik magukat, akár úgy, hogy az apostolkodás vagy a keresztény szeretet bizonyos műveiben törvényes keretek között részt vesznek. Megőrizvén tehát intézményük sajátos jellegét, élesszék fel áldásos, ősi hagyományait, és úgy alkalmazzák a mai ember igényeihez, hogy a monostorok kisugárzó központok legyenek a keresztény nép épülésére.

Ugyanígy azok a szerzetek, amelyek szabályuk vagy alkotmányuk alapján egészen egybekapcsolják az apostolkodó életet a kórusban végzett zsolozsmával és a monasztikus szokásokkal, életmódjukat úgy hozzák összhangba a nekik megfelelő apostolkodás követelményeivel, hogy sajátos életformájukat hűségesen megőrizhessék, hiszen az igen nagy érték az egyházban.

[A laikus szerzetesi intézmények]

10. A laikus szerzetesi élet mind a férfiak, mind a nők számára az evangéliumi tanácsokra tett fogadalom önmagában teljes állapotát jelenti. Ezért ezt az egyház lelkipásztori feladata szempontjából az ifjúság nevelésében, betegek ápolásában és egyéb szolgálatokban oly hasznos szerzetesi életformát a szent zsinat nagyra értékeli, tagjait hivatásukban megerősíti, és arra buzdítja, hogy életüket alkalmazzák a mai kor igényeihez.

A szent zsinat kijelenti: semmi akadály, hogy a férfi szerzetekben, laikus jelle-
gük fenntartása mellett, az általános káptalan rendelkezése alapján, házaik papi szol-
gálatának ellátására a tagok közül néhányat pappá szenteljenek.

[Világi intézmények]

11. A világi intézmények, bár nem szerzetesi intézmények, az evangéliumi taná-
csokra tett igazi, teljes és az egyház által elismert fogadalmat valósítják meg a világ-
ban. E fogadalom a világban élő férfiaknak és nőknek, világi hívőknek és klerikusok-
nak megszenteltséget ad. Ezért elsősorban arra törekedjenek, hogy a tökéletes szere-
tetben teljesen átadják magukat Istennek. Az intézmények őrizzék meg sajátos és kü-
lönleges, azaz világi jellegüket, hogy a világi életből adódó, s a világi életben végzett
apostoli feladatukat, melyre alapították őket, hatékonyan és mindenütt teljesíthessék.

Azt azonban tudniuk kell, hogy e nagy feladatot csak akkor vállalhatják, ha tag-
jaik az isteni és az emberi dolgokban alapos képzést kapnak, hogy valóban kovász
lehessenek a világban Krisztus testének erősödésére és gyarapodására. Ezért az elő-
járók elsősorban a lelki dolgokban nagy gondot fordítsanak a tagok képzésére, és
szorgalmazzák továbbképzésüket is.

[A szerzetesi tisztaság]

12. A „mennyeik országáért” (Mt 19,12) vállalt tisztaságot, amelyre a szerzetesek
fogadalmat tesznek, a kegyelem igen nagy ajándékának kell tekinteni. Ugyanis egye-
dülálló módon felszabadítja a szívet (vö. 1Kor 7,32–35), hogy erősebb szeretetre gyul-
ladjon Isten és az összes emberek iránt, így tehát a mennyei javak különleges jele és a
legalkalmasabb eszköz arra, hogy a szerzetesek nagylelkűen az isteni szolgálatra és
az apostolkodásra szenteljék magukat. Így minden Krisztus-hívőt emlékeztetnek arra
a csodálatos, istenadta és az eljövendő világban beteljesedő jegyesi kapcsolatra,
melynek alapján az egyháznak egyetlen vőlegénye van: Krisztus.

Ha tehát a szerzetesek hűségesen meg akarják tartani fogadalmukat, higgyenek
az Úr szavának, bízzanak az isteni segítségben, ne támaszkodjanak a saját erejükre,
vigyázzanak érzeikre, legyenek önmegtartózkodók. Ne hanyagolják el a lélek és a test
egészségét szolgáló természetes eszközöket sem. Így nem fogja megingatni őket az a
hamis tanítás, mely szerint a tökéletes tisztaság lehetetlen, illetve árt az emberi fejlő-
désnek, és szinte a lélek ösztönével fognak elkerülni mindent, ami veszélybe sodor-
hatná a tisztaságot. Mindenki, de főként az előjárók tartsák emlékezetükben, hogy a
tisztaságot biztonságosabban meg lehet őrizni, ha a rendtagok eleven közösségében
valódi testvéri szeretet él.

Mivel a tökéletes tisztaság megtartása az emberi természet ösztöneit mélysé-
sen érinti, a jelölteket csak megfelelő próbaidő és kellő lelki és érzelmi érettség eléré-
se után bocsássák a tisztasági fogadalomra. Nemcsak a tisztaságot fenyegető vesze-
delmekre kell figyelmeztetni, hanem arra is nevelni kell őket, hogy az Istenért vállalt
cölibátust egész személyiségük javaként fogadják.

[A szerzetesi szegénység]

13. A Krisztus követése érdekében vállalt önkéntes szegénységet, ami e követésnek ma különösen is megbecsült jele, a szerzetesek buzgón ápolják, s amennyiben szükséges, új formában is fejezzék ki. Átala annak a Krisztusnak szegénységében részesülnek, aki értünk szegénnyé lett, bár gazdag volt, hogy szegénysége által mi meggazdagodjunk (vö. 2Kor 8,9; Mt 8,20).

A szerzetesi szegénységhez azonban aligha elegendő, ha a szerzetes a javak használatában előjárónak van alávetve; ténylegesen és lélekben is szegénynek kell lennie, hogy kincsei az égben legyenek (vö. Mt 6,20). Feladatkörében mindenki tartsa érvényesnek magára nézve a munka általánosan kötelező törvényét, és mindennapi eledelük, valamint a munkájukhoz szükséges eszközök megszerzése közben minden felesleges aggodalomtól mentesen bízzák rá magukat a mennyei Atya gondviselésére (vö. Mt 6,25).

A szerzetesek konstitúciói engedélyezhetik, hogy tagjaik korábbi vagy eljövendő örökségükről lemondjanak.

Maguk az intézmények, a helyi körülményekre való tekintettel törekedjenek közösségre is tanúságot tenni a szegénységről, javaikból szívesen adjanak az egyház más szükségleteire és a szegényeknek, akiket a szerzetesek Krisztus érzületével szeressenek (vö. Mt 19,21; 25,34–46; Jak 2,15–16; 1Jn 3,17). A rendtartományok és szerzetesházak osszák meg egymás közt javaikat, hogy a jobb helyzetben lévők segítsék a rászorultabbakat.

Az intézményeknek a regulák és konstitúciók szerint joguk van az életükhöz és tevékenységükhöz szükséges anyagi javak birtoklására, de a fényűzésnek, a féktelen nyereségvágy, illetve a javak felhalmozásának minden formáját kerüljék.

[A szerzetesi engedelmesség]

14. A szerzetesek az engedelmesség fogadalmát által saját akaratuk odaadását áldozatul ajánlják fel Istennek, ezáltal erősebben és biztonságosabban kapcsolódnak az üdvözítő isteni akarathoz. Ezért Jézus Krisztus példáját követve – aki azért jött, hogy megtegye az Atya akaratát (vö. Jn 4,34; 5,30; Zsid 10,7; Zsolt 39,9), és „szolgai alakot öltve” (Fil 2,7) azokból tanult engedelmességet, amiket elszenvedett (vö. Zsid 5,8) – a szerzetesek a Szentlélek indítására a hitben alávetik magukat az Istent helyettesítő előjáróknak, akik Krisztusban a testvérek szolgálatára vezetik őket, miként maga Krisztus is az Atya iránti engedelmességből szolgált a testvéreknek, és odaadta életét váltságul sokakért (vö. Mt 20,28; Jn 10,14–18). Így szorosabban elkötelezik magukat az egyház szolgálatára, és törekszenek eljutni Krisztus nagykorúságának mértékére (vö. Ef 4,13).

A rendtagok tehát a hit és az Isten akarata iránti szeretet lelkületével a regulák és a konstitúciók előírásai szerint alázattal engedelmeskedjenek előjáróiknak úgy, hogy értelmi és akarati erejüket, természetes és kegyelmi ajándékaikat a kapott parancs teljesítésére és a rájuk bízott feladat megoldására fordítsák, tudván, hogy Isten terve szerint dolgoznak Krisztus testének épüléséért. Így a szerzetesi engedelmesség nem hogy csorbítaná az emberi személy méltóságát, hanem Isten fiainak bőségesebb szabadságával elvezeti az érettséghez.

Az előjárók viszont, mivel számot fognak adni a rájuk bízottakról (vö. Zsid 13,17), hivataluk gyakorlásában tanulékonyan figyeljék Isten akaratát, a szolgálat szellemében éljenek tekintélyükkel a testvérek javára, úgyhogy azt a szeretetet fejezzék ki, amellyel Isten szereti őket. A rájuk bízottakat Isten gyermekeiként és az emberi személyt tisztelve kormányozzák, segítve ezzel önkéntes alávetettségüket. Ezért különösen a bűnbánat szentsége és a lelki vezetés területén hagyják meg jogos szabadságukat. Úgy vezessék a rendtagokat, hogy a feladatok végzésében és a kezdeményezésekben tevékeny és felelős engedelmességgel működjenek együtt. Az előjárók szívesen hallgassák meg a tagokat és támogassák az egyház és az intézmény javát szolgáló kezdeményezéseiket, őrizvén a döntés és a végrehajtás elrendelésének tekintélyét.

A káptalanok és rendi tanácsok a kormányzásban hűségesen teljesítsék a rájuk rótt feladatokat, és a maguk módján fejezzék ki az összes rendtagok gondoskodó részvételét az egész intézmény javának szolgálatában.

[A közösségi élet]

15. A közösségi élet az ősegyház példája szerint, melyben a hívők sokaságának egy volt a szíve-lelke (vö. ApCsel 4,32), az evangéliumi tanítással, a szent liturgiával és főként az eucharisziával táplálkozva, maradjon meg az imádságban és sajátos lelkiületben (vö. ApCsel 2,42).

A szerzetesek mint Krisztus tagjai a testvéri érintkezésben tiszteletadás dolgában előzzék meg egymást (vö. Róm 12,10) és hordozzák egymás terhét (vö. Gal 6,2). A szerzetesi közösség – mivel Isten szeretete kiáradt a szívünkbe a Szentlélek által (vö. Róm 5,5) – mint az Úr nevében összegyűlt igazi család az Úr jelenlétének örvend (vö. Mt 18,20). A szeretet pedig a törvény teljessége (vö. Róm 13,10), a tökéletesség köteleke (vö. Kol 3,14), és belőle tudjuk, hogy a halálból átvitettünk az életbe (vö. 1Jn 3,14). Sőt a testvérek egysége kinyilvánítja Krisztus eljövételét (vö. Jn 13,35; 17,21), és nagy apostoli erő árad belőle.

Annak érdekében, hogy a rendtagok között bensőségesebb legyen a testvériség köteleke, azok a testvérek, akiket konverzusnak, segítő testvérnek, laikus testvérnek vagy bármi más néven neveznek, szorosán kapcsolódjanak a rendi élethez és közösséghez. Hacsak a körülmények mást nem követelnek, gondoskodni kell arról, hogy a női szerzetes intézményekben a nővérek egy kategóriába tartozzanak. Szükség esetén is csak olyan megkülönböztetés legyen a személyek között, amelyet a különféle tevékenységek kívánnak, melyekre a nővéreket alkalmasságuk vagy sajátos isteni hívás rendeli.

A nem tisztán laikális férfi monostorokba és intézményekbe a konstitúciók előírásai szerint klerikusokat és világi hívőket egyaránt felvehetnek azonos jogokkal és köteleességekkel, kivéve a szent rendekből eredő jogokat és köteleességeket.

[A klauzúra]

16. A szemlélődő női szerzetesek pápai klauzúrája maradjon érintetlen, de meghallgatván az apácákat, alkalmazzák a hely és a kor körülményeihez, s az elavult szokásokat szüntessék meg.

A többi, intézményük természete szerint külső apostolkodással foglalkozó apácák mentesek a pápai klauzúra alól, hogy jobban el tudják végezni a rájuk bízott apostoli feladatokat, de a konstitúciók szabályai szerinti klauzúrát tartásuk meg.

[A szerzetesi öltözet]

17. A szerzetesi habitus mint a megszenteltség jele legyen egyszerű és szerény, szegény és méltó, továbbá feleljen meg az egészség, a hely és a kor körülményeinek, valamint a végzett szolgálat követelményeinek. Azokat a férfi és női habitusokat, amelyek nem felelnek meg e szabályoknak, meg kell változtatni.

[A szerzetesek képzése]

18. Az intézmények korszerű megújítása leginkább a rendtagok képzésétől függ. Ezért még a nem klerikus szerzeteseket és a szerzetesnőket se vonják be mindjárt a noviciátus után az apostoli munkákba, hanem szerzetesi és apostoli, tudományos és szakmai képzésük – beleértve a megfelelő képesítések megszerzését is – megfelelő tanulmányi házakban folytatódják.

Nehogy azonban a szerzetesi élet korunk igényeihez való alkalmazása merő külsőség maradjon, s nehogy a külső apostoli tevékenységet végzők alkalmatlanok legyenek feladatukra, mindenkit a személyes és értelmi adottságainak megfelelően fel kell készíteni a mai társadalom szokásaira, gondolkodásmódjára és érzésvilágára. E képzés elemeit úgy kell összehangolni, hogy segítsék a rendtagok életének egységét.

A rendtagok egész életükön át törekedjenek lelki, elméleti és szakmai kultúrájuk fejlesztésére, az előljárók pedig erőik szerint biztosítsanak ehhez számukra időt, helyet és alkalmakat.

Az előljárók kötelessége az is, hogy a vezető személyeket, lelki vezetőket és tanárokat nagyon gondosan válogassák meg és jól készítsék fel feladatukra.

[Új alapítások]

19. Új intézmények alapításakor komolyan mérlegelni kell az alapítás szükséges vagy legalábbis nagyon hasznos voltát és növekedési lehetőségeit, nehogy meggondolatlanul hívjanak életre haszontalan vagy életképtelen intézményeket. Különösen támogatni kell a missziós egyházakban a szerzetesség formáit, de azokat bontakoztassák ki, melyek a helyi lakosok adottságainak és szokásainak, s a helyi körülményeknek jobban megfelelnek.

[A szerzetek sajátos tevékenysége]

20. Az intézmények – az egész egyház és az egyházmegyéik javát szem előtt tartva – hűségesen végezzék a maguk dolgát, a hely és a kor követelményeihez igazodva megfelelő és új eszközöket alkalmazzanak, s hagyják el azokat a tevékenységeket, melyek az intézmény szellemének és eredeti jellegének ma kevésbé felelnek meg.

A missziós lelkületet mindenképpen meg kell őrizni a szerzetes intézményekben és sajátos jellegüknek megfelelően alkalmazni kell a mai körülményekhez, hogy az evangélium hirdetése minden nemzetnél hatékony legyen.

[Hanyatló intézmények]

21. Az illetékes helyi ordináriusok meghallgatása után azoknak a monostoroknak vagy intézményeknek, melyeknek továbbélésére nincs megalapozott remény, tiltsák meg újabb novíciusok felvételét, s ha lehet, egyesítsék hozzájuk hasonló lelkiületű és célú, életképebb monostorral vagy intézménnyel.

[Szerzetesházak összefogása]

22. Ahol alkalmasnak látszik, a Szentszék jóváhagyásával az önálló jogú intézmények és monostorok alkossanak szövetségeket, ha ugyanahhoz a szerzetesi családnak tartoznak; uniókat, ha szinte azonos a konstitúciójuk, életük és lelkiségük, főleg, ha kis létszámú házaik vannak; társulásokat, ha azonos vagy hasonló külső tevékenységet folytatnak.

[A nagyobb előjárók tanácsai]

23. Támogatni kell a nagyobb szerzetes előjárók Szentszék által felállított tanácsait vagy konferenciáit, melyek nagyon tudnak segíteni abban, hogy az egyes intézmények jobban elérjék céljukat, hatékonyabban működjenek együtt az egyház javára, jobban el tudják osztani az evangélium munkásait egy-egy területen; továbbá hozzá tudnak járulni a szerzetesek közös ügyeinek intézéséhez, a püspöki konferenciákkal való apostoli együttműködésben.

Ilyen konferenciákat a világi intézmények számára is létre lehet hozni.

[Szerzetesi hivatások]

24. A papok és a keresztény nevelők komoly gondot fordítsanak arra, hogy a jól megválogatott szerzetesi hivatások gyarapítsák az egyházat. A rendszeres igehirdetésben is gyakrabban szóljanak az evangéliumi tanácsokról és a szerzetességről. A szülők a keresztény neveléssel óvják és ápolják gyermekeik szívében a szerzetesi hivatást.

Az intézmények a hivatások ébresztése érdekében – kellő okossággal, a Szentszék és a helyi ordinárius előírásait megtartva – képet adhatnak magukról és kereshetnek jelölteket.

A rendtagok meg ne feledkezzenek arról, hogy saját életük példája a legjobb ajánlás intézményükről és a legjobb hívás a szerzetesi élet vállalására.

[Befejezés]

25. Az intézmények, melyeknek a korszerű megújulás e szabályai szólnak, készséges lélekkel válaszoljanak az isteni hívásra és az egyházban ma betöltendő feladatokra. A szent zsinat nagyra becsüli szűzi, szegény és engedelmes életformájukat, melynek példaképe maga az Úr Krisztus; s szilárdan reménykedik – rejtett vagy nyilvános – nagyon termékeny tevékenységükben. A szerzetesek tehát valamennyien csorbítatlan hittel, Isten és a felebarátok iránti szeretettel, a kereszt szeretetével és az eljövendő dicsőség reményében hirdessék az egész világon Krisztus jó hírét, hogy tanúságukat mindenki lássa és dicsóítsék Atyánkat, aki a mennyekben van (vö. Mt

5,16). Így a Boldogságos Szűz Mária közbenjárására, „akinek élete mindenki számára tanítás”,¹ napról napra gyarapodni fognak és az üdvösség bőségesebb termését fogják hozni.

Mindazt, amit e határozat egészében és részleteiben tartalmaz, helyeselték az atyák. Mi pedig mindezt a Krisztustól kapott apostoli hatalmunkkal a tisztelendő atyákkal együtt a Szentlélekben jóváhagyjuk, kötelezőként kimondjuk, tekintélyünkkel megerősítjük, és amit a zsinat alkotott, Isten dicsőségére közzétenni elrendeljük.

Kelt Rómában, 1965. október 28-án.

Én Pál, a katolikus egyház püspöke
(Következnek a zsinati atyák aláírásai.)

¹ Szent Ambrus: *De Virginitate*, II, 2, 15.